

GERECSE
Barlangkutató Egyesület

Barlangtani Intézet
D-1993-6
* Könyvtára *

2800 Tatabánya
Táncsics M. út 61.

Beszámoló a GERECSÉ Barlangkutató Egyesület
1993. évi tevékenységéről

Tatabánya, 1994. február 26.

Tartalom

1. BARLANGFELTÁRÁS	
1.1. Keselő-hegyi kutatási terület	3
1.2. Pisznicsei kutatási terület	4
1.3. Nagy-gerecsei kutatási terület	5
1.4. Szelim-lyuk	6
2. BARLANGVÉDELEM, TERMÉSZETVÉDELMI MUNKÁK	
2.1. Lezárt gerecsei barlangok gondozása	7
2.2. Állagmegóvási munkák gerecsei barlangokban ...	11
2.3. A Legyes-barlang és a "Laktanya melletti nagyfőbör" barlangja bejáratainak kiépítése ..	14
2.4. A Kő-hegyi tanösvény Turul-lépcső - Szelim-lyuk közötti szakaszának kiépítése	15
3. SZPELEOLÓGIAI MEGFIGYELÉSEK ÉS VIZSGÁLATOK	
3.1. Meteorológiai vizsgálatok gerecsei barlangokban	16
3.2. Denevérmegfigyelések gerecsei barlangokban ...	17
4. EGYESÜLETI ÉLET	19

1. BARLANGFELTÁRÁS

1.1. Keselő-hegyi kutatási terület

A Tatabánya külterületén, a várostól ÉK-re emelkedő Keselő-hegyen, a Trans-Cem Kft. Kőbányaüzemének területén található barlangok kutatását Egyesületünk a KVM Észak-dunántúli Felügyelősége által 75/88. szám alatt kiadott, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság által 1991-ben érvényesített kutatási engedély alapján folytatja.

A terület korábban megismert barlangjaiban az 1993. év folyamán feltáró kutatást nem végeztünk, e barlangokban tevékenységünk a feltétlenül szükséges állagmegóvási munkák ellátására korlátozódott.

1993. augusztus 1-i ellenőrző bejárásunk során az un. Eocénbánya III. szintjén /kb.200 mBf./ a Keselő-hegyi 13.sz. barlang közelében, attól DK-re kb.15 m-re egy 0,4x0,6 m átmérőjű, 0,5 m mélységű friss berogvást találtunk, melynek eljén az összeékelődött kövek között további üreg látszott s a résekben intenzív légáramlás volt megfigyelhető.

A kisebb kövekből és néhány nagyobb kőtömbből álló laza omledék kibontásával még augusztusban sikerült feltárnunk a jelenleg kb.8 m mélységű, 12 m összhosszúságú Keselő-hegyi 17.sz. barlangot.

A barlang eocén nummulinás mészkőben és mészmárgában alakult ki egy ÉK-DNY irányú törésvonal mentén. A meredeken lejtő, ill. kisebb lépcsőkben függőleges járat tipikusan hasadékjellegű, szűk, szélessége csupán 0,25-0,5 méter. Felső részén falai képződménymentesek, a korrodált falfelületből 1-2 mm-nyire kiemelkednek az ősmaradványok kövületei. Leljebb a falakat foltszerűen, majd a végponti zónában összefüggően limonitkiválás borítja. A 10-15 cm-es vastagságot is elérő limonitot mikrokristályos kalcit cementálja. A kalcit a limonit felszínén, ill. annak kisebb üregeiben apró borsókoszerű kiválás formájában is megjelenik. Ez az ásványkiválás típus a területen egyedülálló.

1.2. Pisznicei kutatási terület

A Gerecse-hegység központi részén emelkedő Nagy-Pisznice területén található barlangok kutatását Egyesületünk a KVM Észak-dunántúli Felügyelősége által 74/88. szám alatt kiadott, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság által 1991-ben érvényesített kutatási engedély alapján folytatja.

Az 1993. év folyamán a terület két barlangjában végeztünk feltáró munkát.

A Pisznice-barlangban bontásaink a feltételezett alsóbb szintű járatok megismerésére irányultak. A D-i kupola alatt teljes egészében eltávolítottuk a guánóból, majd a latta agyagos kőzetmáladékból álló kitöltést. Ezzel három feltörési csatornát sikerült feltárnunk. A közvetlenül egymás mellett nyiló, a Fő-ág irányára illeszkedő függőleges csatornák sajnos járhatatlanul szűkek. A bennük tócsaszerűen megmaradó víz erőteljes agyagos eltömődésüket bizonyítja.

A kitermelt anyaggal feltöltöttük az Öszekötő-folyosó aknácskáját, így itt a közlekedés lényegesen biztonságosabbá vált.

A Fő-ág talpszintjének részletes átvizsgálása, ill. itt végzett kisebb próbabontásaink nem jártak eredménnyel.

A Pisznicei-zsombolyban folytattuk az aknatalp bontását. Kb. 10 m³ kitöltés kitermelésével a szintet 1 m-rel tudtuk süllyeszteni. A járatszelvény erőteljesen tágul, szinte teremmé szélesedik. A kitöltésben egyre gyakoribbak a nagy-méretű kőtömbök, melyek szétvésése jelentősen lelassítja a munkát.

1.3. Nagy-gerecsei kutatási terület

A Nagy-Gerecse fennsíkján található karsztobjektumok kutatását Egyesületünk az ÉDU-KÖVIZIG által az MKBT Észak-dunántúli Területi Szervezete részére 40.863/1990. szám alatt kiadott, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság által 1991-ben érvényesített kutatási engedély alapján folytatja.

Az 1993. év elején mindkét feltárásunk - a Legyes-barlang és a "Laktanya melletti nagytöbör - kutatóaknájának felében nagyméretű omlás történt, a barlangok gyakorlatilag megközelíthetetlené váltak. A tavaszi-nyáreli hónapokban elvégzett újrafeltárást követően a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság támogatásával a kutatóaknákat kútgyűrűs biztosítással láttuk el, a bejáratozatokat lezártuk. Ezek után indulhatott meg a barlangok továbbkutatása.

A "Laktanya melletti nagytöbör" barlangjában sikerült átvésnünk a végponti szűkületet, de a járat rövid kiöblösödés után ismét járhatatlanul keskenyvé vált. E szűkület tágítása jelenleg is folyik.

A Legyes-barlangban a kutatóakna elatti aknába is jelentős mennyiségű omladék került. Ennek eltávolítása után kezdtük meg a végpont bontását. A lefelé táguló járatszelvényben a laza, szinte csak mosott kövekből álló kitöltést 1-1,5 m-rel mélyítettük. A kibontott anyag felszínre juttatásának körülményessége miatt a munka csak lassan halad.

1.4. Szelim-lyuk

A Tatabánya külterületén, az Ujvárostól É-ra emelkedő Kő-hegy peremi letörésében nyíló barlang kutatását Egyesületünk a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság által BTI-718/2/93. szám alatt kiadott kutatási engedély, valamint az Ásatási Bizottság által 381-069-1/93A számon kiadott ásatási engedély alapján folytatja.

Az 1993. év a szükséges engedélyek beszerzésének és a kutatás előkészítésének, a szükséges anyagi háttér megteremtésének éve volt. A barlang fokozott védettsége, régészeti és őslénytani jelentősége miatt az engedélyezési eljárások meglehetősen bonyolultak és elhúzódóak voltak.

Terveink szerint a barlang végponti omladékát a felszínről rábontva távolítjuk el. Evvel a munkával az alábbiakat érhetjük el:

- megszűnik a jelenleg életveszélyes állapot;
- feltárul egy rendkívül látványos új természeti forma, a barlang hátsó felszakadása;
- lehetővé válik az omladék alatt található barlangi kitöltés régészeti és őslénytani vizsgálata;
- lehetővé válik az omladék mögötti járatfolytatás feltáró kutatása.

A látványosnak ígérkező gyakorlati munka első fázisára, a felszíni munkagödör megnyitására, a felszakadás feltárására 1994. tavaszán kerülhet sor.

2. BARLANGVÉDELEM, TERMÉSZETVÉDELMI MUNKÁK

2.1. Lezárt geressei barlangok gondozása

Egyesületünk az 1993. évben lehetőségei szerint továbbra is megpróbálta ellátni több lezárt geressei barlang gondozását. Az érintett barlangokat rendszeresen, legalább havi egy alkalommal ellenőriztük. Megvizsgáltuk a lezárások műszaki állapotát, szükség esetén elvégeztük a karbantartási, javítási munkákat /esedékes javító festés, zárszerkezetek kenése, stb./. A barlangokban, ill. közvetlen környezetükben található szemetet minden esetben összegyűjtöttük és a helyszínről eltávolítottuk. A túraigényüket jelző barlangkutató csoportoknak és más érdeklődőknek a barlangokban a túravezetést vagy a túralehetőséget minden esetben megfelelően biztosítottuk.

A feltörések következtében több barlanglezárásnál is szükségessé vált javítási munkákat teljes mértékben ez évben sem tudtuk elvégezni, mivel ezt Egyesületünk önmagában nem tudta megfelelően finanszírozni.

Az alábbiakban barlangonként ismertetjük az 1993-ban elvégzett munkálatokat, említésre méltó eseményeket.

Förtési Cikis-barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük.

Förtési Gázos-zsomboly

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük.

Hófehérke-barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük. A barlang környékéről 4 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Jura-zsomboly

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük. A bejárat környékéről 4 alkalommal távolítottunk el szemetet. Túravezetést 2 alkalommal, összesen 10 főnek biztosítottunk.

Keselő-hegyi-barlang

A barlangajtó menetes zárórúdját szeptember folyamán kiszerezték és ellopták. Mivel ezt az alkatrészt eddig még nem tudtuk legyártatni, a barlang gyakorlatilag nyitott, lezárhatatlan. Illegális túrázásra utal, hogy a barlang Nagytermében kétszer is találtunk szemetet, melyet kiszállítottunk. Túralehetőséget 10 esetben, összesen 64 főnek biztosítottunk.

Keselő-hegyi II. triászbánya-tárója

A Keselő-hegyi 2.sz., 4.sz. és 5.sz. barlangokat védő tárollezárást még 1992-ben feltörték. A szükséges javítási munkákat 1993-ban sem tudtuk elvégezni. A barlangokat rendszeresen ellenőriztük, egy alkalommal volt szükség szemétkiszállításra. Túralehetőséget 4 esetben, összesen 20 főnek biztosítottunk.

Keselő-hegyi 6.sz. barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük.

Keselő-hegyi 7.sz. barlang

A barlangajtót még 1992-ben feltörték. A szükséges javítási munkákat 1993-ban sem tudtuk elvégezni. A barlangból szinte minden ellenőrzés alkalmával nagymennyiségű szemetet kellett eltávolítani.

Keselő-hegyi 11.sz. barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük. Túralehetőséget 4 esetben, összesen 14 főnek biztosítottunk.

Keselő-hegyi_12.sz._barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük.

Keselő-hegyi_13.sz._barlang

A barlang ajtaját még 1992-ben ellopták. Az ajtót 1993-ban sem tudtuk pótolni. A bejárat továbbra is egy nagyméretű csilleszekrénnel van letakarva.

Keselő-hegyi_16.sz._barlang

Májusban a barlang lezárását gyakorlatilag teljes mértékben megsemmisítették. A zárószerkezet betonkeretét szétverték, az így kiszabadított acélszerkezetet /a rácsozott ajtót és a szögvaskeretet/ ellopták. A bejárat nyílásba nagymennyiségű kőtörmelékot dobáltak. A törmelék a bejárat alatti szűkületben elakadt és eltömte a járatot, így a barlangot szinte újra kellett feltárni.

Lengyel-barlang

A barlangajtó belső oldalán elhelyezett lakat lefeszítésével a barlangot az 1993. év folyamán két alkalommal /májusban és szeptemberben/ törték fel. A lakatot mindkét esetben napokon belül pótoltuk. A barlang ellenőrzése során képződményrongálást nem észleltünk, de a bejárat szakaszából szemetet kellett eltávolítani. Túravezetést 5 esetben, összesen 22 főnek biztosítottunk.

Pisznice-barlang

A barlangajtó belső oldalára felhegesztett zárócsaver-ház lefűrészelésével a barlangot május második felében feltörték. A javítást két héten belül elvégeztük. A barlang ellenőrzése során képződményrongálást nem észleltünk. A bejárat - nem lezárt - szakaszokból rendszeresen kellett nagymennyiségű szemetet eltávolítani. Túravezetést 14 esetben, összesen 186 főnek biztosítottunk.

Öreg-kői_1.sz._zsomboly

A barlangot a nyár folyamán feltörték, szeptemberi ellenőrzésünkkor a barlangajtót a Nagyterem mélypontja közelében találtuk meg. A szükséges javítási munkát 1993-ban nem tudtuk elvégezni. A Nagyteremben felgyült szemet nagyrészt összegyűjtöttük és kiszállítottuk, de a barlang még korántsem tiszta !

Törekvés-barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük.

Tüzköves-barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük. A bejárat környékéről 4 alkalommal távolítottunk el szemetet. Túravezetést 2 alkalommal, összesen 8 főnek biztosítottunk.

Veres-hegyi-barlang

Rendkívüli körülményt nem tapasztaltunk. A zárszerkezet karbantartását rendszeresen elvégeztük. A bejárat környékéről 8 alkalommal távolítottunk el nagymennyiségű szemetet. Túravezetést 8 esetben, összesen 46 főnek biztosítottunk.

Vértes László-barlang

A barlangot még 1992-ben feltörték. A szükséges javítási munkákat 1993-ban sem tudtuk elvégezni. A barlangból és a bejárat környékéről 6 esetben távolítottunk el nagymennyiségű szemetet. Túravezetést 10 alkalommal, összesen 68 főnek biztosítottunk.

2.2. Állagmegóvási munkák geressei barlangokban

A lezárt geressei barlangok gondozási feladatainak - a jelentés előző fejezetében ismertetett - ellátása mellett a hegység nem lezárt barlangjainak többségét is rendszeresen ellenőriztük. Ez évben is azokra az üregekre fordítottunk fokozott figyelmet, melyeket a természeti hatások, ill. a gyakori barlangjárás következményeként veszélyeztetettnek ítéltünk meg.

Baits-barlang

A barlang felső járatából és a bejárat előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Bajnai Öreg-lyuk

A barlangból 3 alkalommal távolítottunk el szemetet. Megszüntettük a bejáratnál - de már belül - lévő tüzrakóhelyet.

Bivak-barlang

A barlangból 4 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Csárda-barlang

A barlangból 4 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Denevér-barlang

A barlangból 4 alkalommal távolítottunk el szemetet. Az ismétlődő friss tüzelésnyomok és a szemet alapján a barlang a környékbeli gyerekek kedvelt "játszótere".

Eszterházy-kőfülke

A barlangból 6 alkalommal távolítottunk el szemetet. A Kőhegyi tanösvény közvetlenül a barlang előtt vezető szakaszának építéskor a kőfülkét kitarítottuk, az apróbb kőtörmeléket is kiszállítottuk.

Héregi-barlang

A barlang előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Jankovich-barlang

A barlangból és előteréből 4 alkalommal távolítottunk el szemetet. Rendszeresen megszüntettük a barlangban újra és újra kialakított tüzrakóhelyeket.

Kálvária-hegyi_1.sz._barlang

A barlangból 6 alkalommal távolítottunk el szemetet. Túra-vezetést 2 esetben, összesen 12 főnek biztosítottunk.

Kálvária-hegyi_2.sz._barlang

A barlangból 2 alkalommal távolítottunk el szemetet. Túra-vezetést 2 esetben, összesen 12 főnek biztosítottunk.

Kálvária-hegyi-kőfülke

A barlangból 2 alkalommal távolítottunk el nagymennyiségű szemetet.

Lábatlani Sárkány-lyuk

A barlang bejárati terméből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet. A belső járatokban friss képződményrongálást észleltünk.

Nagy-somlyói-barlang

A barlang bejárati szakaszából és előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Nagy-somlyói Árkádos-barlang

A barlangban egy esetben volt szükség szeméttelenítésre.

Öreg-kői_2.sz._zsomboly

A barlang előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet. Túra-vezetést 2 esetben, összesen 8 főnek biztosítottunk.

Poros-sziklaeresz

A barlangból 2 alkalommal távolítottunk el szemetet.

Szalay-barlang

A barlangból, ill. előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet. A belső terem - un. Elipszisek-terme - mennyezetén egyre szaporodnak a kormozott és karcolt feliratok.

Szelim-lyuk

A barlang felszakadását és a bejáratok feletti sziklafalakat ez év tavaszán is részletesen átvizsgáltuk, kopogóztuk, a tél folyamán fellazult kötörmelékeltávolítottuk. A barlangból 8 alkalommal távolítottunk el nagymennyiségű szemetet.

Továbbra sem sikerült megnyugtatóan megszüntetnünk a barlang végponti omladékába feltehetően gyerekek által vájt "kutatóvágatokat".

Veres-hegyi-kőfülke

A barlang előteréből 2 alkalommal távolítottunk el szemetet.

2.3. A Legyes-barlang és a "Laktanya melletti nagytöbör" barlangja bejáratainak kiépítése

A Nagy-Gerecse fennsíkján 1992-ben megismert két barlang feltárása töbör mélypontjáról indított kutatóaknak lemélyítésével történt. Az 5-6 m mélységű kutatóaknak falait viszonylag laza, kötörmelékkel és nagyobb kötömbökkel vegyes humuszos-lössös-agyagos üledék alkotta. 1993-ban a tavaszi hóolvadást követően mindkét aknában az átnedvesedett oldalfalakkól 6-8 m³-nyi anyag besuvadt. Fentiekben vázolt állapot mind barlangvédelmi, mind életvédelmi szempontból indokolta a megnyugtató rendezést, a kutatóaknak stabil kiépítését és lezárását.

A Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság megbízásából Egyesületünk 1993. nyarán elvégezte e munkát, melynek ráfordítási költségeit a BTI fedezte, a gyakorlati munkát tagságunk társadalmi munkaként teljesítette.

A kutatóaknak biztonságos és tartós biztosítására, ezzel a barlangok bejáratainak megfelelő kiépítésére beton kútgyűrűk felhasználásával volt lehetőség. A betongyűrűk darabonként 0,75 m magasak, belső átmérőjük 0,79 m, külső átmérőjük 0,97 m.

Mindkét esetben az alsó kútgyűrű a barlangszájon kialakított beton alapzatra került. A terepszint 6-6 db kútgyűrű felhasználásával, így 4,5 m mélységű "kutak" kialakításával volt elérhető. A kutatóaknak és a kútgyűrűk külső felülete közötti terület folyamatosan tömedékelve lett. Erre a feltárások során kibontott anyag volt a legalkalmasabb.

A barlangok biztonságos lezárását a felső kútgyűrűkhöz betonkoszorúval rögzített, nyitható-zárható, speciális kulccsal ellátott rácsszerkezet biztosítja.

2.4. A Kő-hegyi tanösvény Turul-lépcső - Szelim-lyuk közötti szakaszának kiépítése

A tatabányai Kő-hegy természeti értékeinek bemutatására tervezett tanösvény első szakasza, a Szelim-lyuk É-i bejárat - Kő-hegy plató útvonal kiépítése 1992-ben elkészült.

Egyesületünk az 1993. év folyamán elvégezte a második szakasz, a Szelim-lyuk DNY-i bejárat - Turul-lépcső közötti útvonal kiépítését is. A munka anyagi fedezetét Tatabánya város Polgármesteri Hivatala biztosította.

A valaha közkedvelt kirándulóösvény az elmúlt évtizedek alatt gyakorlatilag teljesen megsemmisült, egyes szakaszai nehezen járhatóvá, balesetveszélyessé váltak.

A 175 m összhosszúságú útvonal felújítása során az alábbi munkákat végeztük el:

- eltávolítottuk az útvonalba eső nagyobb kőtömböket, a sziklapárkányok felületét megtisztítottuk a törmeléktől;
- a meredeken kifelé lejtő szakaszokat terméskő támfallal biztosítottuk;
- a nagy lejtésű szakaszokon és a sziklaletöréseknél terméskőből falazott lépcsőket építettünk;
- az útvonalon 0,8-1 m szélességű, 0,15-0,2 m mélységű ún. "murvaágyat" alakítottunk ki, majd ezt gyengén agyagos apró kőtörmelékkel borítottuk.

Az ösvény elkészültével létrejött egy olyan "kőrjárat", melyen a látogatók a Turul-emlékmű - fennsíkú út - Szelim-lyuk - hegyoldali út - Turul-lépcső - Turul emlékmű útvonalon biztonságos és rendezett körülmények között ismerkedhetnek meg a terület nevezetességeivel.

3. SZPELEOLÓGIAI MEGFIGYELÉSEK ÉS VIZSGÁLATOK

3.1. Barlangi meteorológiai mérések

Az év folyamán részben önerőből, részben a Karszt és Barlang Alapítvány támogatásának köszönhetően sikerült nagyobb mennyiségű hőmérőt beszerezniünk, így a huzamosabb ideje folyó barlangi hőmérsékletméréseink technikai háttere ismét biztosítottá vált.

Az MTA debreceni Atommagkutató Intézet szakmai irányításával folytattuk a radon aktivitáskoncentráció észlelését a Lengyel-barlang és a Pisznice-barlang három-három pontján, ill. újabban a Pisznicei-zsomboly egy pontján és a Veres-hegyi-barlang három pontján.

A hőmérsékletméréseket és a radon detektorok cseréjét havi rendszerességgel végeztük.

3.2. Denevérmegfigyelések gerecsei barlangokban

Egyesületünknek évek óta kiemelten kezelt kutatási témája a Gerecse-hegység barlangjaiban előforduló denevérek megfigyelése. E munka célja a denevérállomány nagyságának felmérése, a téli és nyári szálláshelyek behatárolása, a denevérek barlangi tartózkodási körülményeinek rögzítése, a változások figyelemmel kísérése, az eredmények értékelése. Mindez illeszkedik a Természettudományi Múzeum által az 1980-as évek elején megfogalmazott irányelvekhez.

Az 1993. év folyamán a terület 159 barlangjában összesen 437 számlálást végeztünk, törekedve arra, hogy az egyes barlangokban legalább egy nyári és egy téli megfigyelés történjen.

A már korábban is megkülönböztetett figyelemmel kezelt Pisznice-barlang, Pisznicei Határ-barlang, Pisznicei Szeglet-barlang, Pisznicei-zsomboly és Lengyel-barlang mellett ez évben már a Veres-hegyi-barlangban is havi egy alkalommal regisztráltuk a denevérállományt. A többi "denevéres" vagy denevérgyanús barlangban is igyekeztünk a megfigyeléseket lehetőségeink szerint süríteni.

A terület 1993-ban felkeresett 159 barlangja közül mindössze 24-ben, az összes vizsgált barlang 15 %-ában tapasztaltunk denevérlakottságot. A 437 számlálás közül 61 volt pozitív, az összes számlálás 14 %-a. Ez a ténylegesnél kissé magasabb értéket mutat, hiszen a tudottan denevéres barlangokban az ellenőrzések gyakoriságát sürítettük.

A téli bejárásokkor 17 barlangban /10,7 %/ találoztunk denevérekkel, míg a nyári számlálások 13 barlangban /8,2 %/ jártak eredménnyel. Hat barlangban /3,8 %/ mind a téli, mind a nyári ellenőrzéskor tartózkodott denevér. Ezek az eredmények - kis eltérésekkel - összhangban állnak az előző években végzett számlálások tapasztalataival, a denevéres barlangok számának és a nyári tanyahelyek számának határozott növekedésével.

A vizsgált terület legfontosabb denevér-telelőhelye továbbra is a Pisznice-barlang /42 példány/. Jelentős téli szállás a Lengyel-barlang /17 példány/, az Öreg-kői l.sz. zsomboly /16 példány/, a Tüzköves-barlang /18 példány/, a Vereshégyi-barlang /11 példány/ és a Vértes László-barlang /6 példány/. További barlangokban csak 1-3 példányos állományokkal találkoztunk.

A nyári ellenőrzések során két barlang kivételével csak 1-2 példányos állományokat figyeltünk meg, ezek is valószínűleg esetenkénti, alkalomszerű előfordulások.

A Pisznicei Határ-barlang már korábban megismert kereknyergű patkósorrú kolóniáját ez évben is többszöri jelentős zavarás érte, így megszokott /kölykedző/helyüket többször is elhagyták. Továbbra sem sikerült felderíteniük a csoport tavaszi és őszi átmeneti szálláshelyét, pedig valószínűsíthető, hogy e kérdéses időszakokban is a terület valamelyik barlangjában található.

A denevérszámlálások 1993. évi eredményeiről a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság megbízása alapján részletes jelentést készítettünk. E jelentés tartalmazza az átvizsgált barlangok jegyzékét a számlálások időpontjának és a denevérek egyedszámának feltüntetésével, a megfigyelések részletes ismertetését és az éves tapasztalatok értékelését.

4. EGYESÜLETI ÉLET

Egyesületünknek az 1993. évben 21 igazolt tagja volt. Tagjaink közül 12 fő tagja a Magyar Karszt-és Barlangkutató társulatnak. Tagságunk kb.60 %-a aktív, mellettük rendszeresen 5-6 külső segítő vett részt barlangkutatói munkáinkban, egyéb megmozdulásainkon és rendezvényeinken.

Klubfoglalkozásainkat csütörtök esténként tartottuk a tatányai /alsógallai/ József Attila Művelődési Házban. E foglalkozásokon a hely jellegéből adódóan sajnos továbbra sem nyílt lehetőség a korábban megszokott rendezvényeink /előadások, diavetítések, stb./ megtartására, a program általában a hétfői munkafeladatok, kutatási témák szervezésére korlátozódott.

Nyári kutatótáborunkat a Központi-Gerecsében, Pusztamaróton rendeztük meg 1993. július 16-25. között. A táboron 14 tagunk mellett 12 vendégkutató is részt vett. Az előző évhez hasonlóan e táborral párhuzamosan barlangkutatói oktatótábort is rendeztünk, az MKBT Oktatási Szakosztályával közös szervezésben. Az oktatótáboron 10 hallgató és 6 oktató volt jelen.